

NAWROT (15) *sb m*

a *jasne*; [-ót], -ot-.

sg *N* nawrót (13). \diamond *G* nawrotu (1). \diamond *I* nawrotem (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Powrót; regressus Calep, Vulg* (2) : Domuitio – Nawrot do domu. *Calep* 339b, 907b.

[*Przen: Wycofanie się z podjętego działania: Choćbyś dobył mieczá na przyacielá/ nie rozpaczay: bo ieft náwrót. WujBib Eccli 22/26 (Linde).*]

2. *bot.* (12) :

a. *Cichorium Intybus L. lub Chondrilla iuncea L. (Rost)*; roślina z rodziny złożonych (*Compositae*); *cykoria podróżnik o kwiatach niebieskich rozchylających się pod wpływem słońca lub też utożsamiana z nią chondrilla o kwiatach żółtych; heliotropium Calep, Cn; elitropium, solsequinus FalZioł; chreston, cichorium, intybum a. intybus Calep; solaris a. solstitialis herba Cn* (11) : *NAwrot ziele/ Plinius powiada iż wten czas kwitnie kiedy słońce biwa wznamięniu niebieskiem w raku/ á iako słońce ydzie thakież kwiath thego ziela za słończem idzie FalZioł I 49b; Też liście nawrothu stłuczone á przyłożone na opuchliny/ rozchodzy się pod nim. FalZioł I 49c, [+3]c, I 49b, c *żp, d; Calep* [191]a, 193a, 475a, 557b.*

W porównaniu (1): *A człowiekiem tak władnie/ iáko słońce wonnym Náwrotem KochFrag 26.*

b. *Trifolium L.; koniczyna, roślina z rodziny motylkowatych (Papilionaceae)* (1) : *Trifolium – Nawrot, konik. Calep* [1086]a.

3. *n-pers* (1) : *W tey też bitwie zábići kfiążęta Rufkie/ Náwrot/ Zaſchytnik/ Dimitr. BielKron 353.*

Synonimy: 2.a. brodawnik, cykorea, »gęsi języczek«, »gęsi język«, podróżnik; b. brodawnik, konicz, konik, narduszek.

Cf **NAWROCENIE, NAWROCENIE SIĘ**

ZCh